

ΡΗΜΑΤΙΚΑ ΕΠΙΘΕΤΑ ΣΕ -τέος, τέα, -τέον

- Παράγονται από ρήματα
- έχουν λυθιτική ή ενεργητική σημασία
- Δηλώνουν αυτό που πρέπει να γίνει
- Ισοδυναμούν με το δεῖ + **απαρέμφατο** (δεν πρέπει να μετατρέπονται, εκτός αν μας ζητηθεί)
- **Προσωπική Σύνταξη** : Εξαιρείται το Υποκείμενο δηλ. το πρόσωπο - πράγμα που πρέπει να πάθει

♦ Σχήμα : **Υ - Κ - ΕΙΜΙ - Δ.Π.Εν.Πρ.**

- **Υ** = Υποκείμενο : Το πρόσωπο/πράγμα που πρέπει να πάθει ό,τι δηλώνει το ρηματικό επίθετο
- **Κ** = Κατηγορούμενο: Το ρηματικό επίθετο που συμφωνεί με Υποκείμενο κατά γένος - αριθμό - πτώση
- **ΕΙΜΙ** : Ο τύπος του βοηθητικού ρήματος που απαιτεί το Υποκείμενο
- **Δ.Π. Εν. Πρ.** : Δοτική Προσωπική του Ενεργούντος Προσώπου (ή Ποιητικού Αιτίου)

- Είναι παθητικής σημασίας : Ισοδυναμεί με δεῖ + **απαρέμφατο παθητικής διάθεσης**

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΑ :

- * Ὁ ποταμός ἐστὶ ν ἡμῖν διαβατέος (Δεῖ διαβαθῆναι ὑφ' ἡμῶν τὸν ποταμόν)
- * ἔορταί τινες νομοθετητέα εἰσὶν τοῖς ἀνθρώποις (Δεῖ νομοθετηθῆναι ἔορταί τινες ὑπὸ τῶν ἀνθρώπων)
- * Ἡ σιωπὴ ἀσκητέα καὶ ἡ τάξις διαφυλακτέα ἐστὶ τοῖς στρατιώταις (Δεῖ ἀσκειῖσθαι τὴν ἀρετὴν καὶ τὴν τάξιν διαφυλάττεσθαι ὑπὸ τῶν στρατιωτῶν)

- **Απρόσωπη Σύνταξη** : Εξαιρείται το ρηματικό επίθετο δηλ η πράξη που πρέπει να γίνει

♦ Σχήμα : **Ρ.Ε.ουδ - ΕΣΤΙ - ΑΝΤΙΚ. - Δ.Π.Εν.Πρ.**

- **Ρ.Ε. ουδ** : Το ρηματικό επίθετο σε ουδέτερο γένος ενικού αριθμού (σπν πληθυντικού)
- **ΕΣΤΙ** = Το βοηθητικό ρήμα πάντα σε γ' ενικό πρόσωπο. Εννοείται ότι μπορεί να εμφανίζεται σε κάθε χρόνο
- **ΑΝΤΙΚ.** : Το πρόσωπο ή το πράγμα στο οποίο πρέπει να γίνει η πράξη. Πρόκειται για το αντικείμενο της ρηματικής φύσης του επιθέτου. Αν δηλαδή το ρήμα ρήμα από το οποίο προέρχεται είναι μεταβατικό διατηρεί το ρηματικό επίθετο το αντικείμενο του στην ίδια πτώση. Αν συντάσσεται το ρήμα με **απαρέμφατο** ή ολόκληρη πρόταση το ίδιο συμβαίνει και στο ρηματικό επίθετο. Φυσικά αν το ρήμα είναι αμετάβατο και το ρηματικό επίθετο δεν έχει αντικείμενο
- **Δ.Π. Εν. Πρ.** : Δοτική Προσωπική του Ενεργούντος Προσώπου (ή Ποιητικού Αιτίου)

- ♦ Είναι **ενεργητικής** σημασίας : Ισοδυναμεί με δεῖ + **απαρέμφατο ενεργητικής ή μέσης διάθεσης**

- ♦ Σημ. Σπάνια όταν παραλείπεται το ἐστὶ το πρόσωπο που ενεργεί μπορεί αντί σε δοτική να τεθεί σε αιτιατική με επίδραση της ισοδύναμης σύνταξης δεῖ ἢ **απαρέμφατο** ἢ **Υποκείμενο απαρ.** σε αιτιατική)
 - * Τὸν βουλούμενον εὐδαίμονα εἶναι σωφροσύνην διωκτέον (αντί : Τῶ βουλομένῳ εὐδαίμονι εἶναι ...)

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΑ :

- * διαβατέον ἐστὶν ἡμῖν τὸν ποταμόν (Δεῖ διαβαίνειν ἡμᾶς τὸν ποταμόν)
- * θεραπευτέον ἐστὶν τοὺς θεοὺς ἡμῖν (Δεῖ ἡμᾶς θεραπεύειν τοὺς θεοὺς)
- * μεθευτέον τῶν πραγμάτων πλείοσι (Δεῖ πλείονας μετέχειν τῶν πραγμάτων)
- * πᾶσι παρασκευαστέον ἐστὶ μηδὲν δεῖσθαι τοῦ κολάζεσθαι (Δεῖ πάντας παρασκευάζεσθαι μηδὲν δεῖσθαι τοῦ κολάζεσθαι)
- * ἡμῖν σκεπτέον μὴ ἐάσωμεν τοῖσι γενέσθαι φοβεροῖς (Δεῖ ἡμᾶς σκοπεῖν μὴ ἐάσωμεν ...)
- * οὐ παραδοτέα (ἐστὶ) τοὺς συμμάχους τοῖς Ἀθηναίοις ἀλλὰ τιμωρητέα (τιμωρῶ F βοηθῶ) (οὐ δεῖ παραδίδόναι τοὺς συμμάχους τοῖς ἀθηναίοις ἀλλὰ τιμωρεῖν)

ΡΗΜΑΤΙΚΑ ΕΠΙΘΕΤΑ ΣΕ -τος

- * Δηλώνουν α) ό,τι και η μετοχή παθ. παρακειμένου ή (σπανιότερα) Ενεστώτα ή Αορίστου ενεργητικού ή μέσου β) αυτό που είναι δυνατό να πάθει ό,τι σημαίνει το ρήμα γ) αυτό που είναι άξιο να πάθει ό,τι σημαίνει το ρήμα
- * Η προσωπική σύνταξη δεν διαφέρει από την αντίστοιχη των σε -τέος ρηματικών επιθέτων
- * Η απρόσωπη σύνταξη διαφέρει από την αντίστοιχη των σε -τέος μόνο ως προς το ό,τι δεν υπάρχει αντικείμενο, γιατί σχηματίζεται μόνο με ρηματικά επίθετα που προέρχονται από αμετάβατα ρήματα (οὐ βιωτόν μοι ἐστίν, οὐδέ τοῖς ἰππεύσι προσβατόν ἦν)